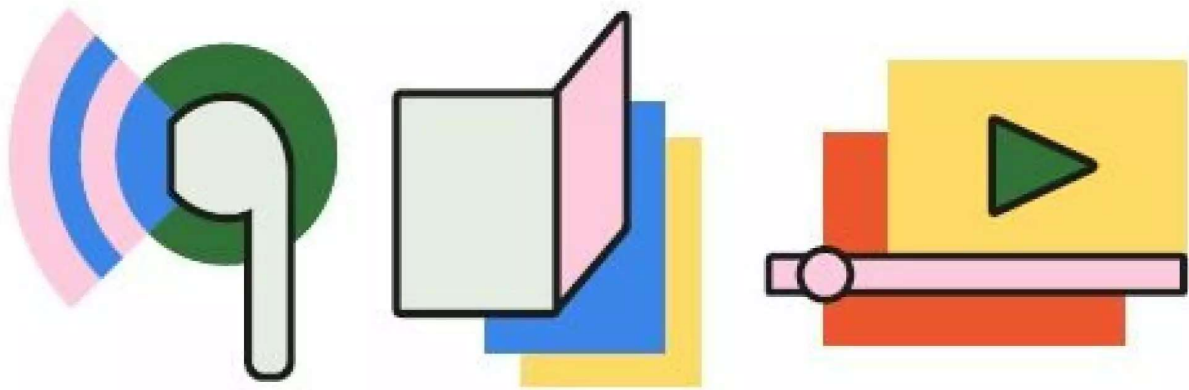

Anmeldelse

Farvel til terperi,
goddag til grammatisk
overskud

Grammatik er, foruden at være sprogets regler, et fagområde, som mange elever ikke er så begejstrede for at lære. Det kan denne bog være med til at ændre på.

Bodil Christensen

*LEKTOR PÅ LÆRERUDDANNELSEN I AALBORG,
PROFESSIONSHØJSKOLEN UCN*

PUBLICERET Tirsdag 16. april 2024 - 12:59

Fakta

Grammatik i kontekst – En vej ind i

tekster

“Fra TV-antennen på taget
holder solsorten et glimrende foredrag
man behøver ikke være ekspert i solsortsk
for at fatte hvad det går ud på.....”

ANNOUNCE:

Sådan skriver Benny Andersen i “Denne
kommen og gåen” fra 1993. Det er en af de
tekster, der er med i *Grammatik i kontekst*.
Digtet skal i denne sammenhæng illustrere
noget om besjælinger, nye ord, sammensatte

ord og konjunktioner, men det kunne også beskrive grammatikkens funktion: Man behøver ikke være ekspert i grammatik for at have et nuanceret sprog, men..... (og sådan er det også med kendskabet til solsorte) det hjælper en del.

Grammatik er "beskrivelsen af de regler, der gælder på et bestemt tidspunkt i et bestemt sprogsamfund." Sådan defineres "grammatik" i Den Store Danske. Vil man lære grammatik, så kan man altså lære de regler, der gælder i tiden. Sådan er mange elever blevet undervist. Der har været "Skriftligt for sjette, syvende, ottende og niende", hvor mange opgaveark har fokuseret på ordenes klasse, bøjning, tid og betydning. Det kan nogle formentlig lære en del af, men "Grammatik i

kontekst” af Bodil Nielsen vælger en anden tilgang.

Den store danske undersøgelse [Gramma3](#), hvor forskere fra Via University College, Københavns Professionshøjskole og Nationalt Videnscenter for Læsning har undersøgt grammatikundervisningen i danske skoler, har ført til den anbefaling, at undervisning i grammatik gerne må ske som ”grammatik i kontekst”. Det viser sig, at grammatikundervisning baseret på kopiark og lignende har ringe betydning for elevernes udvikling af og evne til at formulere egne tekster. Det er ”sprog i brug”, der skal og bør være omdrejningspunktet for grammatikundervisningen.

Denne bog giver en lang række gode råd. Sådan kan det kort siges. Det er vanskeligt at skrive en overskuelig bog om "grammatik i kontekst", det er langt lettere at lave en bog, hvor reglerne gennemgås en efter en. Bodil Nielsens grammatikbog er dog en stor håndsrækning til dansklæreren, der ønsker at kvalificere elevernes forståelse for og glæde ved grammatik. Her er modeltekster, der er en struktur og progression i tekstvalg, der er nutidige og spændende tekster, der kan bringes i spil, men det ændrer jo ikke på, at vil man som lærer undervise i "grammatik i kontekst", så skal man selv have det grammatiske overskud, der betyder, at man kan "gribe dagen og teksten" og bygge en bro til grammatikken herfra.

Der er en klar struktur i bogens kapitler. Der er kapitel 1 med fokus på fiktive tekster, kapitel 2 ser på brugstekster, og kapitel 3 har fagtekster fra danskportaler som tekstgrundlag. I disse tre kapitler er der tekstvalg og grammatikgreb til henholdsvis yngste, mellemste og ældste klasser. Kapitel 4 ser på tre elevtekster fra hvert trin, så man her kan hente modeltekster til sin egen undervisning.

Kapitel 5 ser på mulige fejl og forvekslinger i sproget, og her finder man mange "gode" og sjove fejl, der kan sætte fokus på sprogets (og grammatikkens) betydning. Kapitel seks har overskriften "Hvad kan man gribe lejligheder til at undervise i?" og her får man en kort oversigt over mulige "grammatik-i-kontekst-

lejligheder”: Ordklasserne og det, vi bruger dem til. Substantivers, verbers og adjektivers medbetydninger. Betydningen af hverdagssprogets faste vendinger. Hvordan vi danner nye ord med morfemer og ved at sætte ord sammen. Bøjningsformer og det, vi bruger dem til. Billedsprog – hverdagens og det, der vækker opmærksomhed. Blandt andet

Bag i bogen er der et ganske kort indeks, der er en oversigt over de benyttede brugstekster, danskportaler og fiktionstekster, og efter endt læsning er det blot at gå i gang.

Det er en glæde, at det er helt nye brugstekster, der er ”modeltekster”. Det er en reklame for Cirkus Summarum, der er præsentationer af personalet på

Sportsefterskolen Aabybro, der er boligannoncer og en anmeldelse af Verdens Største Gækkebrev. Fiktionsteksterne er gode velkendte tekster fra Naja Maria Aidt, Benny Andersen og H. C. Andersen. Det er også Kim Fupz Aakeson og Rebecca Bach-Lauritzen.

Det er en bog, jeg kunne ønske dansklærere læste og hentede inspiration fra. Jeg håber, lærerstuderende vil læse og lære fra den.

Bogen kan absolut anbefales til læreruddannelsens grammatikundervisning, men det kan være en hjælp for mange at have *Grammatik i funktion* stående på samme hylde som *Grammatik i kontekst*". Man skal have et grammatisk overskud for at kunne undervise i grammatik i kontekst.

P.S. Her er grammatik fra ordnet.dk:

“Grammatik. [gʁɑma'tig] fra græsk grammatike (techne) '(kunsten) at læse og skrive rigtigt', af gramma 'bogstav', beslægtet med **-graf** 1 system af regler og strukturer der indgår i opbygningen af et sprog eller af sprog i almindelighed, især med hensyn til morfologi og syntaks, undertiden tillige fonologi og semantik.”

DANSK UDSKOLING

DANSK MELLETRIN

DANSKUNDERVISNING

DANSK INDSKOLING

LÆRERUDDANNELSEN

ANMELDELSER

ABONNER PÅ TAGS

